

CÜMLE

Recep SEYHAN

Orta yere düşürülen cümle, bir anda bütün yüzleri önce ekşitti, sonra morarttı.

Herkes bir anda neye uğradığını şaşırmişti.

İnsanlar, önce, şaşkın şaşkın birbirine baktı. Y de onlardan biriydi ve o da diğerlerine baktı.

Her bir bakış sahibi diğerine ‘bu cümle sana mı’ ya da ‘sana değilse kime’, der gibi bakıyordu ve cümleyi çevresinden ötelemeye çalışıyordu. Kimsenin üzerine almak istemediği cümle, kimliği ve gönderildiği adres belirsiz olarak kısa süre meydanda sahipsiz kaldı öylece.

Ne olduğunu anlamaya çalışan sorgulu bakışlar, giderek dehşetle büyümeye başlamıştı. Bakışlar, cümleyi sarf edene yöneldi sonra; o kime bakıyorsa cümle ona demektir çünkü.

Bütün bunlar saniyeler içinde oldu.

Cümleyi gönderen, gözleriyle muhatap aldığı Y’ye, cümlenin kendisine gönderildiğini ve almasını beklediğini bakışlarıyla anlattı. Bu bakışlar, ‘sana söylüyorum, anlamıyor musun’ der gibi bakıyordu.

Y, bir anda hayatı boyunca duymak istemediği bir cümleyi sahiplenmekle karşı karşıya kalmıştı.

Muhatabın kendisi olmamasını umarak kısa bir tereddüt geçirdi yine de ‘bana mı’ der gibi baktı gönderene; fakat karşı tarafın bakışları ‘evet gönderge sana’, diyordu.

Y, üzerine bulaşan cümlenin oradaki varlığını ele geçirmek üzere hemen harekete geçtiğini anlamıştı. Cümle, saniyeler içinde direncini kırabilecek büyük bir güç elde etmişti; istemese de varlığını zorbalıkla ele geçirecekti, bu açıktı. Önce kalbine sonra kafasına doğru hızla ilerleyen cümlenin

varlığındaki ilerleyişini durduracak gücünün tükenmekte olduğunu hissetti. Kabullenmekte zorlandığı bu gerçeği idrak ettiği bir sırada cümle de içeri girip varlığının iki önemli kalesini çoktan işgal etmişti.

İşgalci için yapabileceği hiçbir şey kalmadığını gören Y, çaresiz teslim oldu.

Orada bir dakika bile kalacak hâli kalmamıştı; oradan kalktı, ardına da bakmadan çıkıp gitti.

Cümlelerin girdiği yerlerde boş durmadığını; hemen harekete geçerek ciğerlerini sökmeye çalıştığını hissetti. Cümle, kısa süre sonra Y'nin ciğerlerine de sığmadı ve onu nefes nefese bıraktı.

Yolda bir kenara çekilip bir parkta oturdu, az soluklandı.

O sırada parkta kimse yoktu sanki olsa da hiçbir şeyi görmedi.

Nerelerden geçtiğinin, toplu taşıma araçlarına mı yoksa bir taksiye mi bindiğinin ayırdına varamadan, eve ne kadar zamanda ulaştığını da bilemeden kapıdan içeri girdi.

Geceler ve gündüzler boyu hep kendisiyleydi cümle artık: Y, cümlelerin dolaştığı yerleri tahrip etmek için harıl harıl çalıştığını; kalbini çimdikleme-ye, beynini tırtıklamaya başladığını da hissetti. Esasen o tek bir cümle, sadece kalbinde ve kafasında değil; yüzüne, kasılmalar ve morarmış bir renk; gözlerine, büyümüş bir göz bebeği; alınına, daralmadan mütevellit muhtelif çizgiler; kaşlarına, bir çatılma; ellerine bir titreme ve saçlarına bir ağarma olarak yansımıştı. Dahası karnında bir ağrı ve ayaklarında bir çözülme ve sırtında bir yük olarak vücudunun bütün bölgelerine dağılıp özenle yerleşmişti cümle.

Diyebiliriz ki o cümle girdiği ve yerleştiği yerde ilk geldiği gibi kalmamış, kısa sürede orada genişleyip genişlerken devasa bir güce de ulaşmış ve Y'yi yutma noktasına gelmişti.

Cümle, gittiği her yerde Y'nin yakasına yapışmakla kalmadı, o gece ve ilerleyen gecelerde onu uyutmadı da; hatta rüyalarında bile bir değnek veya bir sürahi ya da bir düğme kılığında yine o vardı. Özellikle geceleri katlanarak büyüyor ve Y, yatağa sığmaz hâle geliyordu: Yatakta sağa ve sola dönüşlerinde cümle de kendisiyle sağa ve sola dönüyor, sırtüstüne geliyor, içine büzülüyor, yatağın içinde oturuyor, kalkıyor, evin içinde dolaşiyor sonra tekrar kendisiyle yatağa dönüyordu.

Ağır bir yük olarak gittiği her yerde kendisiyleydi artık.

Böyle birkaç gün geçti.

Bu cümleyi üzerinde ne kadar taşıyabilecekti böyle?

Bunu hesabını yapmanın bile feci olduğunu gördü.

Görünen oydu ki cümle, içinde büyüyerek kendisini yok edecekti.

Bir çıkış yolu bulmalıydı, ama nasıl?

Geçen sürede, yakasına musallat olan o ifrit cümleden kendisini kurtarmanın yollarını aradı; fakat bir türlü bir çıkış yolu da bulamadı.

Cümleyi kalbinden ve kafasından çıkartılabilseydi, keşke bu tibben mümkün olsaydı...

Hiç olmazsa beyninden... Beyninden kazınıp çıkartılabilseydi, diğer yerlerde tutunamazdı artık, bunu biliyordu.

Cümlelerin, yerleştiği iki önemli merkezden tıbbi bir operasyonla çıkarılamayacağını biliyor olmanın çaresizliği içinde kıvrandı.

Derken o gün akşam, tam da aile sofrada iken, o cümle, Y'nin kalbini ve beynini parçalayarak yerinden çıktı ve esneyip genişleyerek çoğaldı; orada bulunan evin diğer bireylerinin kalbine ve kafasına anında yerleşti.

Cümle, ortalığa düşer düşmez, saliseler sonra, o sırada lokmayı ağzına götürmüş olanların boğazlarındaki yemek borularına geçit vermez bir duvar olarak indi ilkin. Lokmayı ağzına götürmemiş olanlar ise bir kaşığın taşıyamayacağı büyüklükte ve ağırlıkta bir yükün kaşıklarına bindiğini anlamakta gecikmediler. O kaşıklardan kimi, ağırlığa dayanamayıp yere düştü, kimi de usulca -yemek dolu olarak- kapların içine döndü veya sofranın bir kenarına bir cüruf gibi yığılıp kaldı.

Kendisini getiren evin bireyine ilk ulaştığında cümlelerin onda yaptığı tahribat, bu kez, eksiksiz olarak sofradakilerde de gerçekleşmişti. Üstelik sofradakilerin beynine ve kalbine yerleşmekle kalmamıştı cümle; evin penceresine, perdelerin arasına, dolapların içine, tavan avizelerine; oradan tabaklardaki yemeklere hatta kaşıktaki lokmalara kadar her yere sirayet etmişti. Evin perdeleri bir anda ıssızlaşmıştı, pencereler puslanmıştı, dolaplar silikleşmişti...

Cümle tazelenerek ve çoğalarak yeniden güç kazanmıştı, üstelik paylaşılmakla herhangi bir azalmaya da uğramadan.

Doğrusu cümleyi getiren birey tam da bu noktayı düşünmüştü; belki paylaşarak onu azaltabilirdi; ama durum tam tersi olmuştu: Pay edildikleri kişilere de eşit oranda ulaşmıştı cümle ve üstelik -hiç olmazsa kendisinde- bir eksilmeye de uğramamıştı. İlet cümle, -Y'de belirtileri somutlaşmamış olsa da- paylaşılmadan önceki geçen sürede az çok kilo kaybına uğramıştı. Oysa şimdi, kaybettiği kilolara bir anda kavuşarak eski ağırlığına ulaşmış; eskiyen hücreleri yenilenmiş ve üstelik her bireyde yeniden doğmuştu sanki.

Cümle bir anda, evdeki bireylerin sayısınca büyüyüp güç kazanmıştı.

Y, durumu fark ettiğinde cümleyi içinde saklamamakla ne kötü bir iş yaptığını düşündüyse de olan olmuştu.

Sonra o cümle, sofradaki bireyleri perişan etmekle kalmadı, sofrada ne varsa hepsini devirdi, darmadağın etti.

Cümlenin her bir bireydeki karşılığı farklı biçimlerde tezahür etti; kimi başka bir cümleyle; kimi de bir şey söylemeden tepkisini bir eylemle ifade etti:

Çocuklardan ikisi gözlerini sildi, diğerleri de kaşıkları ellerinde olduğu hâlde oldukları yere pısıp kaldılar.

Çocuklardan orta yaşta olanı, gözlerini herkesten kaçırarak ayağa kalktı ve höykürerek evden çıktı.

Adam A, hışımla kalktı ve evdeki herkesi infaz etti, sonra da kendisini.

Adam B, hışımla kalktı, bireylerden birini infaz etti ve çıkıp gitti.

Adam C, bireylerden birine şiddet kullandı; o sırada, oradakilerin çığlıklarına uyanan duvardaki resimler de çerçevelerinden fırlayıp bilinmeyen bir yere kaçıştılar.

Adam Ç, burnundan soluyarak ayağa kalktı ve bireylerden birine, derhal bu evi terk et, dedi.

Adam D, apar topar giyindi ve bilinmeyen bir eylem için bilinmeyen bir yere gitmek üzere evden rüzgâr gibi çıktı.

Adam E, haşlanmış bir yüzle bireylerden birine, gel benimle sen, dedi ve onu da yanına alarak evden ayrıldı.

Y, sofradan yüzü pancar gibi kalktı; bütün keşke'lerini ve şayet'lerini de valizine koyup ortadan kayboldu.

Adam F, aile meclisini “cümle” gündemiyle acilen toplantıya çağırırdı.

Kadın A, çocuklarını ve yaşanmamışlıklarını da yanına alıp evi terk etti.

Kadın B, bütün düşlerini ve tasarılarını örtülen kapının arkasında bırakıp evden çıktı.

Kadın C, kapıyı hatıralarının yüzüne çarparak evden çıktı ve doğruca adliyeye gitti.

Adam G, eşyaları hazırlayın, yarından itibaren bu şehri terk ediyoruz, dedi.

Adam Ğ, bu konuyu bir konuşalım, dedi.

Yemeğinizi yiysin çocuklar, dedi Y, o arada.

Çocuklardan en büyük olanı, az önce getirdiğin cümleyle karnımızı doyurduk, dedi.